

KALĖDOS JAU ČIA PAT

Idėja ir lazda

Nors žmonijos gyvenimą vis daugiau lemia medžiaginiai interesai, tačiau nenustoja reikšmės ir idėjos. Kiekvienoje epochoje kyla dvasinės bangos, kurios sujūdina, jei ir nevisą, tai gana žymią žmonijos dalį. Savo metu pasaulį stipriai veikė ir tebeveikia krikščionybės idėjos, Konfucijaus, Mahometo, Budos, graikų, romėnų ir t.t. Naujaisiais laikais iškilo nacionalizmas, marksizmas, komunizmas, fašizmas... Tai rodo, kad idėjos galia žmonijos gyvenime yra didžiai reikšminga ir net lemianti. Yra istorikų, kurie bando visą žinomą žmonijos praeitį sugrupuoti pagal pagrindines idėjas ir tuo būdu pavaizduoti nueitą žmonijos kelią. Iš to matyti, kad pasaulyje vyrauja ne tik brutali jėga, ne tik ekonominiai milžinai, bet ir idėjos. Pastarosios ateina iš idealistų, šviesių galvų, ryžtingų širdžių, aukos žmonių, siekiančių vis geresnio pasaulio, žmoniškesnio žmogaus. Pradžioje tos idėjos sklinda beveik vien dvasiniais keliais, nugalėdamos įvairias kliūtis ir laimėdamos vis daugiau išpažinėjų, nešėjų, kovotojų. Bet vėliau, kai sumažėja pradinė idėjos kaitra, kai susilpnėja dvasinis spinduliavimas, — atsiranda jėgos pagunda. **Tuomet idėjos neveiksmingumą stengiamasi pakeisti lazdos veiksmingumu, atseit, didesnės prievartos įvedimu.** Ir tenka pasakyti, kad nė viena platesnė idėjinė banga nebuvo laisva nuo tos pagundos — pastaroji kaip kirminas įsilinko idėjinų sistemų vidun.

BENE dvasingiausia idėja buvo krikščionybė, atėjusi iš tyriausių šaltinių. Atrodė, kad ji vien dvasine savo jėga laimės visą žmoniją. Deja, ir ji neišvengė lazdos pagundos, t.y. prievartinių metodų. Kol tos idėjos nešėjais buvo tikra prasme apaštališki žmonės, nereikėjo prievartos, bet kai apaštališkumas sumažėjo, kai į tą idėjos skleidimo procesą įsijungė valdovai, — atsirado ir lazdos metodai, iškilo vietomis taisyklė "cuius regio eius et religio" (kieno valdžia, to ir religija). Paguoda buvo bent ta, kad krikščionybė iš esmės nesirėmė vien lazda, nepasidavė prievartos metodui visuotiniu mastu ir išliko dvasine jėga, nors ir paliesta prievartinės politikos bei jos pagundos. Krikščionybė patyrė, kad ten, kur įsigali prievarta, sumenkėja dvasinė pusė ir ima blėsti pati idėja. Ji nekartą pajuto, jog reikia grįžti prie dvasinių savo ištakų, atsiremti į dvasinius šaltinius, nes lazdos kelias yra nuosmukio kelias. **Tikroji idėjos jėga glūdi dvasinėje jos prigimtyje, vidinėje jos kaitroje, magnetinėje jos dinamikoje. Dėlto lazdos įvedimas, prievartos gimimas yra idėjos išsigimimas.** Diktatoriaus atėjimas ir idėjos paglemžimas savajai sistemai yra inkvizicinis mostas, kuris imponuoja galinga savo išore, bet viduje slepia dvasinį bankrotą. Lazda yra gera priemonė mušti, kankinti, terorizuoti, bet visiškai nesėkminga idėjai skleisti, jai stiprinti. Su lūžtančia lazda, lūžta ir visa neva idėjomis grįsta prievartinė sistema.

KAI mūsų laikais krikščionybė, nekartą pergyvenusi prievartos pagundą ir jos nesėkmingumą, pasuko dvasinių ištakų keliu, atsisakė net vadinamojo triumfalizmo, tai didysis jos priešininkas ateistinis komunizmas

LONDONO "TIMES" CITUOJA LKB KRONIKA

Įtakingasis Londono dienraštis "Times" spalio 19 d. išspausdino Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos pranešimą apie tikinčiųjų persekiojimą Moldavijos TSR-oje. LKB Kronikos leidėjai yra pasiryžę informuoti pasaulį ne tik apie žmogaus teisių pažeidinėjimą Lietuvoje, bet ir apie išpuolius prieš katalikus visoje Sovietų Sąjungoje. Londono "Times" straipsnis rodo, kad LKB Kronika yra žinoma didžiajai pasaulio spaudai ir vertinama, kaip informacijos šaltinis. (ELTA)

Negalės išvykti pas savo vyrą

Ok. Lietuva. — Marija Jurgutienė, mūz. Aloyzo Jurgučio, gyvenančio Chicagoje, žmona, rugsėjo 11 d. buvo pakviesta į KGB, kur jai buvo pasakyta, kad ji negalės niekada išvykti pas savo vyrą. Taip pat dar buvo paaiškinta, kad jų dukra Daina, 15 metų, kuri šiemet baigė aštuonias klases, negalės tęsti muzikos studijų Čiurlionio mokykloje ir nebus priimta į muzikos technikumą (College) dėl jos tėvo nusikaltimo prieš sovietinę santvarką.

Taip vertinamos žmogaus teisės komunistų, kurie kalba apie laisves, teises ir pasirašo susitarimus žmogaus teisėms saugoti.

Prancūzų kova prieš alkoholizmą

Paryžius. — Papildomuose Prancūzijos parlamento rinkimuose valdančioji dešinės-centro koalicija pralaimėjo penkias vietas: keturias socialistams ir vieną — komunistų kandidatui.

Vyriausybės nepasisekimus padidino ir naujas įstatymas, kuris leidžia policijai tikrinti automobilius vairuojančių kvapą ir bausiti tuos, kurie atsiduoda alkoholiu. Įstatymas įsigaliojo liepos 31 d., tačiau vyriausybė nukėlė jo pilną įgyvendinimą iki metų galo. Vidaus reikalų ministras Peyrefitte pavadino alkoholizmą "prancūzų rykšte".

pasirinko priešingą kelią, būtent, prievartos. Tiesa, kaip ir kitos didžiosios idėjos, komunistinė revoliucija, atėjusi iš marksistinių ištakų, pradžioje imponavo daugeliui dvasine savo jėga, idealistiniu ryžtingumu. Bet per 60 metų sėdėjimo soste komunistinė idėja išsigimė — liko jos inspiruotas didelis valdovinis bei prievartinis aparatas, sudėtinga mašinerija, suorganizuota sistema, bet be vidinės sielos, be pradinio dinamizmo. Kitaip tariant, liko organizmas be sielos, be iš vidaus gaivinančios gyvybės. Dėlto šiandieną ir kalbama apie sovietinio komunizmo griuvimą. Juk negali gyvuoti organizmas, netekęs sielos ar likęs tik su nežymiais jos likučiais. Anksčiau ar vėliau jis turi iširti, nes nebėra viduje atnaujinančios jėgos. Tiesa, toks organizmas galėtų atsigauti, jei grįžtų dvasinis dinamizmas. Bet iš kur? Komunistinės idėjos jau atgyventos, bandymai jomis patobulinti pasaulį bei žmoniją nepavyko, jų vykdytojai sukompromituoti. Likusi prievarta yra ne atsinaujinimo, bet nuosmukio šaltinis. Lazda paremta idėja gyvuoja tik tol, kol laikosi lazda. O lazdos amžius, kad ir ilgas, bet ribotas. Idėja yra nemari, kai sklinda savos prigimties keliais. Kai ją pavergia lazda, anksčiau ar vėliau numarina. Pr. G.

Tėviškės Žiburiai

BALIO GAJAUSKO PADĖTIS KIETO REŽIMO STOVYKLOJE

Kalinys ir jo sužadėtinė sutuokti koncentracijos stovykloje

Kaip žinoma, š. m. balandžio 14 d. okupantų surežisuotas teismas Vilniuje nutiesė bolševikų suimtą politinį kalinį Balį Gajauską 10 metų kalėjimo ir 5 metų ištrėmimo bausme. Teismas prasidėjo balandžio 11 d. ir vyko prie uždarytų durų. Jo eigos pasiklausyti leido tiksliai ir sužadėtinėi.

Politinis kalinys Sovietų kalėjime anksčiau jau buvo atsėdėjęs 25 metus. Taigi iš viso kalėjime jis turi išbūti 40 metų.

“Draugo” redakcija šiomis dienomis gavo daugiau žinių apie Balio Gajausko likimą, su kuriais norime supažindinti mūsų skaitytojus.

Iš pranešimo aiškėja, kad nuteisasis B. Gajauskas ir jo sužadėtinė pareiškė norą susituokti. Tuo reikalu 1978. VI. 8 buvo taip vadinamam Spec skyriui įteikti reikiami dokumentai. Sužadėtinėi buvo atsakyta, kad santuoka bus registruojama 1978. VII. 27 ir kad ji turi atvykti su dviem liudininkais. Kai sužadėtinė su palydovais nuvyko į koncentracijos stovyklą, jai buvo pasakyta, kad liudininkai nebus įleisti į santuokos registravimo kambarį, nes šis kambarys randasi lagerio teritorijoje, o ten pašaliniam asmeniui įeiti draudžiama.

Atakli sužadėtinė nenusileido ir, apsirengusi vestuviniiais drabužiais, kantriai laukė prie lagerio tvoros. Iš lagerio pusės sargybiniai svaidė į ją patyčios žodžius bei keiksmus. Pagaliau jai buvo pasakyta, kad asmeniškai pasimatyti su sužadėtinium negalėsianti ir tai dėl to, kad “spec” lageryje pasimatyti per metus leidžiama tik du kartus, pokalbius registruojant rekordavimo aparatais. Vienas toks pasimatymas buvęs neseniai — birželio mėnesį, kai B. Gajauską aplankė jo 77 metų senutė, ligota motina ir mieta sužadėtinė. Žadėjo pasimatymą skirti tik po vienerių metų. Sužadėtinėi nenusileidžiant, lagerio viršininkas pareiškė, kad “pažiūrėsime rytą”.

Rytojaus dieną pasimatymas buvo leistas. Pirmiausia į tam tikrą kambarį buvo įleista sužadėtinė, o kiek vėliau sargybiniai įvedė Balį Gajauską. Jis atėjo pasikeitęs, labai suvargęs, sublogęs, matomai nuo kieto darbo, blogų

Sibiro kankinys Balys Gajauskas

lagerio sąlygų ir labai silpno maisto.

Jų santuokos procedūra truko 15 minučių. Buvo sukeisti žiedai; sužadėtinė Balio žiedą įsidėjo į rankinuką ir jiedu sargybos buvo išskirti. Neleido nei viens kitą pasveikinti, nei atsisveikinti, kad tiksliai pasimatymas būtų trumpesnis.

Rytojaus dieną Balio Gajausko žmona nuvažiavo į tos srities lagerių aukščiausią valdybą ir buvo priimta valdybos viršininko pavaduotojo Norikovo. Priėmė ir kalbėjosi labai nenoriai. Aiškino, kad pasimatymai leidžiami tik kartą metuose. Kai žmona paklausė, ar nedaromos išimtys, jai buvo atsakyta, kad “šioje įstaigoje išimčių nebūna”.

Pagaliau žmona buvo priimta spec. lagerių viršininko Nekrasovo, kuris jai pasakė, kad pasimatymo reikalu dar reikia “pagalvoti, pasitarti”. (Matyt turėjo atsiklausti Maskvos). Liepė ateiti po pietų prie lagerio vartų. Pasimatymas — dviem valandom buvo duotas. Įsakyta kalbėti tiksliai rusiškai, nes lagerio prižiūrėtojai lietuviškai nemoka, o vertėją vargiai surastų per savaitę. Išėjties nebuvo. Teko sutikti.

Pokalbio metu vyrą ir žmoną skyrė 2,5 metro tarpas. Kai žmona pasidėjo ant staliuko savo rankinuką, sargybinis jį paėmė ir išnešė į kitą kambarį.

Į pasimatymo kambarį B. Gajauskas atėjo labai išvargęs, išbalęs, bet su šypsena lūpose. Sakė, kad turįs sunkiai dirbtį lagerio teritorijoje, o po darbo suvarto kameras ir užrakina duris.

Pasimatymo metu dviejų prižiūrėtojų nebeužteko: kas kartą ateidavo nauji žmonės ir vėl išeidavo. Atrodė, kad jų tikslas yra trukdyti pokalbį.

Kai pasimatymo laikas baigėsi, Baliai nedavė nė rankos paspausti ir atsisveikinti. Ji tuojau išstūmė per duris.

Abudu sutuoktiniai yra katali-

kai. Jiedu pareikalavo, kad jiems būtų leista katalikišku būdu susituokti. Iš to prašymo ir iš religijos buvo tiksliai pasijuokta. pasityčiota.

Taip pat nebuvo leista įteikti B. Gajauskui jam nuvežto maisto, nes jo galima atsiųsti tik kartą per metus ir tik 5 kg. svorio. Taigi žmona savo vyrui nuvežtą maistą turėjo 1500 km. parsivežti atgal.

Lageryje politinis kalinys B. Gajauskas yra laikomas nuo š. m. gegužės mėnesio. Nors pagal įstatymus jis turi teisę išsiųsti per mėnesį vieną laišką, o žmona jam rašė kas dvi savaitės, bet iš viso jiedu vienas nuo kito gavo tiksliai po vieną laišką. Kai žmona paklausė, kur dingsta jų laiškai, jai buvo atsakyta, gal cenzorius nepraleidžia. Sakė, kad reikia rašyti laiškus rusų kalba. (Sutuoktiniai, būdami abudu lietuviai, vienas kitam rašė lietuviškai)

DRAUGAS

KONSTITUCIJA IR TIKROVĖ

Vilnius. — Į laisvą pasaulį norinti pas vyrą išvykti Marija Jurgutienė parašė pavergtos Lietuvos sekretoriui P. Griškevičiui pareiškimą, kuriame išaiškina savo padėtį ir prašosi išleidžiama pas savo vyrą į Ameriką. Jurgutienė rašo:

Su dideliu dėmesiu aš stebėjau naujosios Lietuvos TSR konstitucijos svarstymą ir priėmimą. Man, vienišai moteriai, jau ketvertą metų siekiančiai paties paprasčiausio dalyko — išvykti į JA V gyventi pas savo santuokinį ir teisėtą vyrą, bei mano dukrai pas tikrąjį tėvą — žmogaus teisių klausimas yra labai aktualus.

Ir štai priimta naujoji Lietuvos TSR konstitucija, kurioje tiek daug skambių žodžių ir gražių pažadų. Ką ji man duos? Nejaugi man reikės valandų valandas styroti prie vidaus reikalų ministerijos vizų registracijos skyriaus durų, klausytis tų pačių negudrių atsakymų, o po to ilgai naktimis neužmigti ir lieti ašaras, bemažant apie skaudžią gyvenimo dalį? Ar pagaliau bus suprasistas ir patenkintas mano kuklus noras? Juk šiuolaikiniame pasaulyje kasmet milijonai žmonių emigruoja, išvyksta gyventi svetur, ir tai laikoma įprastu, kasdieniniu reiškiniu. Kas gi išstiks Tarybų Lietuvą, jei aš vieniša moteris su dukrele išvykusi gyventi svetur? Argi dėl to Tarybų Lietuva nustos egzistavusi? Mano vyras ir ten, kaip ir Lietuvoje,

dirba muziko darbu, pelnydamasis iš to sau duoną. Aš neturiu jokio pagrindo jo smerkti ir ardyti šeimos. Aš noriu su juo gyventi kartu, nes tai daryti mane verčia ir pareiga, ir natūralus moters meilės jausmas.

Aš noriu tikėti, kad kartą pagaliau bus suprasistas elementariausias žmogaus noras ir man nereikės Naujosios Konstitucijos laistyti ašaromis. Juk jums tiek daug valstybinių reikalų ir begalė įvairių kitų rūpesčių, be to, ir konfrontacija su vieniša moterimi garbės nedaro, taip pat ir man tik kartą duotas gyvenimas ir aš noriu bent truputį patirti laimės, o ne metų metais susirašinėti su nejautriais žmonėmis.”

LIETUVIŲ LITERATŪRĄ Azerbaidžane populiariau Vagifas Arzumanovas, prieš keliolika metų pramokęs lietuvių kalbą. Azerbaidžaniečių kalba jau išleista jo paruošta “Ežerų ir gintaro krašto poezija”, leidyklai įteikta mūsų liaudies pasakų knygelė “Saulė, mėnulis ir vėjas”. V. Arzumanovas baigia ruošti spaudai lietuvių rašytojų apsakymų rinkinį. Savo filologijos daktaro disertacijai jis yra pasirinkęs Azerbaidžano ir Pabaltijo literatūrų ryšius. Rinkdamas medžiagą, lankėsi Rygoje ir Vilniuje. Baku archyvuose V. Arzumanovas rado įdomių duomenų apie šiame mieste priešrevoliuciniais metais veikusią lietuvių draugiją, ilgą laiką Azerbaidžane gyvenusį V. Krėvę-Mickevičių.

NAUJA VATIKANO POLITIKA

Spalio 28 d. vokiečių dienraštis „Die Welt“ išspausdino lietuvių akciją pirmiausia patraukiančia antrašte „Das Papst-wort auf litauisch“ Carl G. Stroem straipsnį apie naująjį popiežių

Straipsnis pradedamas plačiai žinomuju cinišku Stalino klausimu: kiek gi divizijų turi popiežius? Tačiau ano meto Kremliaus vadai bus neturėję tikro supratimo, kad galia ir jėga nebūtinai divizijomis matuotina. Šiandien, sako, nėra abejonės, kad Karolio Wojtylos išrinkimas naujuoju popiežium iškelia naujų akstinių ne tik lenkų ir Rytų Europos katalikų, bet netiesiogiai ir Rytų Europos nekatalikų Bažnyčiai. „Į Petro sostą atsėdėjo vyras“, toliau rašo C. G. Stroehm, „kuris niekada nėra slėpęs savo simpatijų sąjūdžiams kovos už žmogaus ir piliečio teises Rytuose. Jau vien tai būtų naujas dalykas Vatikano politikoje“.

„Sovietiniam vadams ir Varšuvos pakto karinių pajėgų vyriausiajai vadovybei turėtų tikrą galvosūkį sudaryti, kad tai sąjungai priklausančios valstybės pilietis dabar pasidarė katalikų Bažnyčios galva. Išsivaizduokime, kad tas lenkas popiežius būtų buvęs išrinktas prieš dešimt metų – prieš Rytų bloko žygį į Čekoslovakiją. Ar tokioms aplinkybėms esant sovietai būtų išdrisę į Čekoslovakiją siųsti Lenkijos karinius dalinius? Ateityje sovietinis maršalas turės kelti sau klausimą, kaip tie daliniai laikysis, jei Jonas Paulius II neigiamą ar kritišką nuomonę pasakytų dėl panašios karinės ar politinės akcijos. Šitokioje šviesoje ir Stalino klausimas dėl popiežiaus divizijų šiandien kitaip turėtų būti vertinamas negu antrojo pasaulinio karo pabaigoje“.

„Tikriausia, kad šis popiežius nesimaišys su savo kritinėmis pastabomis antikomunistų priekyje. Lygiai taip pat tikra turėtų būti, kad jis tuos dalykus atsargiai ir išmintingai spręs. Toksai žmogus, kuris viską žino apie Rytus ir daug ką apie Vakarus, nereikalingas patarimų iš žmonių, kuriems Rytų blokas tik teoretiškai pažįstamas. Tačiau jau ir šiandien aišku, kad Jonas Paulius II galės Vatikano Rytų politikai duoti naują kryptį“.

„Sensacijoms persisotinę Vakarų europiečiai gal ir nepastebėjo, bet Rytų Europos gyventojai išgirdo Vatikane ne tik gimtąją lenkų kalbą jo pasakytuosius žodžius, bet taip pat ir lietuvių ir ukrainiečių. Tada popiežius pirmą kartą be jokių ceremonijų ir diplomatiškos vingių kreipėsi į Sov. Sąjungos katalikus, kurie šiandien pusiau katakombose gyvena, ir jis pasinaudojo kalbomis dviejų tautų, iš kurių buvo apgrota tautinio apsisprendimo teisė. Mažosios, vakarų europiečių dažnai užmiršamos ir apleistos iškilios Rytų Europos tautos labai gerai suprato tą gilią simbolinę jėgą turintį mostą“.

„Politinėje ir istorinėje Vakarų Europos sąmonėje Rytai visada buvo lyg kažkoks savo rūšies priedas, menkesnės vertės sritis, „laukinis“ kraštas. Tokios sąvokos, kaip „Balkanai“ ar „lenkiškas ūkis“ Rytų Europos vaizdui aptarti Vakaruose buvo nusikaltos dar tais laikais, kai nebuvo jokios Geležinės uždangos. Po 1945 m. dar prisidėjo visiškos izoliacijos ir totalitarinio sovietinio komunizmo ideologijos kliūtys“.

Naujasis popiežius nepanaikins pasaulyje plačiai pasklidusio nežinojimo, šališkai susidarytų nuomonių ir jėga paremtos politikos faktų. Bet jis jau pirmosiomis savo popiežium buvimo dienomis Rytų Europai davė naują svorį ir naują reikšmę. Jis parodė, kad mūsų žemynas nesibaigia prie demarkacijos linijos – ne prie Elbės ir ne prie Boehmerwaldo. Taip pat kad tai yra dvasinis dalykas, kurio pasekmės gal paaikšės tik po tam tikro skaičiaus metų“.

„Tikėtina, kad šiandien religiozumas daugelyje komunistų valdomųjų Rytų Europos kraštų – neabejotinai Lenkijoje, bet, gal būt, ir Sov. Sąjungoje – yra stipresnis ir gyvesnis negu daugelyje sekuliarizuotų ir persisotintųjų Vakarų kraštų. Pats naujojo popiežiaus asmuo jau leidžia tikėti, kad jis pažįsta tuos gyvastingus rytietišką religingumo bruožus: jis yra žmogus, kurio intelektualinis pajėgumas buvo visuotinai išgirtas, kuris tačiau nėra intelektualas, o yra išsaugojęs savo tėvynės ūkininko galią savyje. Dėl to atrodo, kad ateina laikas, kada baigsis švelnioji ir netikra taktika paremtoji Vatikano politika. Naujasis popiežius kreipėsi į Rytų politinius valdovus nebe vakarietišku formalizmu ir nebe „vakarietiškumu“, nebe teorija remdamasis, bet skaudaus patyrimo praktika. Taip pat, žinoma, savo žvilgsnį kreips ne atgal, bet į priekį. Prasidėjo nauji laikai, ir praėties recenzių nebegalioja“.

Papa Giovanni Paolo II

„Dėl to labai reikšmingas dalykas, kad Jonas Paulius II ateina dvasinio netikrumo laikais ir vėl vadovaus ligi šiol su neteisybėmis susiduriančiai Bažnyčiai. Atrodo, kad jis nebesilaikys kairiųjų katalikų sluoksniuose propagautojo „Dialogo tarp krikščionio ir marksisto“ jeigu tas dialogas veda tik į tai, kad krikščionys priimtų marksistų argumentus, tuo tarpu kai visi Rytų bloko „valdantieji“ marksistai nepasiryžę nė trupučio nusileisti. Toks dialogas veda vien tik į skaldymą, kaip pastaraisiais metais buvo aiškiai pastebima katalikiškame pasaulyje“.

Lenkas popiežius žino, kad Rytuose Bažnyčia ir tautos gal dar ilgą laiką bus priverstos kęsti komunizmą. O tai reiškia: sambūvį, bet taip pat ir savęs teigimą. Vienos kardinolas Koenigas, kuris, kaip tvirtinama, yra senas Wojtylos draugas, naująją padėtį yra aptaręs šitokiais žodžiais: „Yra dvi galimybės: arba reikalai dar labiau sudiržės ir viskas sunkiau bus, arba Rytų bloko valstybiniai pasikalbėjimų partneriai keis savo poziciją. Jei būčiau Rytų bloko valstybininkas, tai bijočiau, kad pogrindyje nesusirinktų per daug ten suvartų tikinčiųjų ir kad vieną dieną tas pogrindys nepasidarytų nebesukontroliuojamas“.

Europos Lietuvis

LKB KRONIKA RUSŲ KALBA NEW YORKE

Khronika Press leidykla New Yorke (505 8th Avenue, NY 10018) planuoja išleisti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų rinkinį rusų kalba. Tomo Venclovos šiam rinkiniui parašytas įvadas išspausdintas Khronika Press leidžiamame žurnale „A Chronicle of Human Rights in the USSR“ (Žmogaus Teisių TSRS-oje Kronika, Nr. 30, 1978). Įvadas baigiasi šiais žodžiais:

„LKB Kronika susilaukia vis naujų skaitytojų ir rėmėjų; nevisi jie yra katalikai ar lietuviai. Ir taip yra ne tik dėl to, kad Kronikos pranešimai aprėpia vis platesnį lauką. Kokie bebūtų asmens privatūs įsitikinimai, jam turėtų rūpėti Bažnyčios laisvė ir krikščionių padėtis. Nepaisant mūsų tautybės, mums turėtų rūpėti visų tautų laisvė. Kai pažeidžiamos bet kurio žmogaus teisės, pažeidžiamos visų teisės. Toksai yra žmogaus teisių sąjūdžio pagrindinis principas“ (ELTA)

TIESA IR GYVENIMAS

Esate druska ir šviesa

Evangelinės mintys dabarties gyvenimui

kur begyventume, šiandieną mes girdime tuos pačius Evangelijos žodžius: "Jūs esate žemės druska" (Mt. 5, 13) ir "Jūs esate pasaulio šviesa" (Mt. 5, 14). Tais žodžiais Kristus kreipėsi į pirmuosius savo mokinius, tais pačiais žodžiais šiandieną Jis kreipiasi į dabarties mokinius visame pasaulyje.

Ar tai mūsų išaugstinimo bei pagyrimo žodžiai? Anaiptol! Tai įpareigojimo, tai krikščioniškos pasiuntinybės žodžiai. Jais Kristus išreiškė pagrindinę mūsų, kaip krikščionių misiją.

Visų pirma ką reiškia būti "žemės druska"? Tai reiškia saugoti ką nors vertingo nuo sugedimo. Be druskos daug medžiaginių dalykų sugestų, supūtų ir nebetarnautų žmogaus gerovei. Be dvasinės druskos daug kas supūtų, sugestų dvasiniame gyvenime. Tokia dvasinio pobūdžio druska yra krikščionybė. Ji yra tokia moralinė jėga, kuri gali apsaugoti nuo gedimo ne tik paskirus žmones, bet ir ištišas tautas, netgi visą žmoniją. Krikščionybėje glūdi nuostabi jėga, kuri per daugelį šimtmečių formavo tautas, stiprino jas taurinančiomis mintimis, sveikais patarimais, aiškiais gyvenimo taisyklėmis. Ir tokia yra ir dabar.

Tai, kuri paskiri žmonės ir tautos naudojami ta dvasine druska, ir šiandieną džiaugiasi moraline sveikata bei dvasine jėga. Tautos, kurios gyvena krikščioniška dvasia, gali didžiulius moralinius savo veidus. Ir priešingai — tautos, kurios paneigė krikščionybę, pateko į didelį moralinį nuosmukį. Jose išgalėjo ištvirkimas, girtuokliavimas, nuosavybės negerbimas, gyvybės naikinimas, nesąžiningumas, neapykanta, šeimų irimas, kūdikių žudymas.

Tai dalykai, kurie neišvengiamai veda į sugedimą, išsigimimą ir visišką sunykimą. Be krikščionybės, be tos saugančios moralinės jėgos, neįmanoma tikrai taurus, humaniškas paskirų žmonių ir tautų gyvenimas. Tokio gyvenimo siekti esame visi pašaukti.

Bet tai dar neviskas. Tai tik viena medalio pusė. Neužtenka saugoti gyvenimą nuo sugedimo — jam reikia ir pozityviai šviesti, kad būtų prasmingas. Dėlto Kristus ir kreipiasi į savo mokinius, sakdamas "Jūs esate pasaulio šviesa". Kiekvienas Kristus sekėjas yra mažytė di-

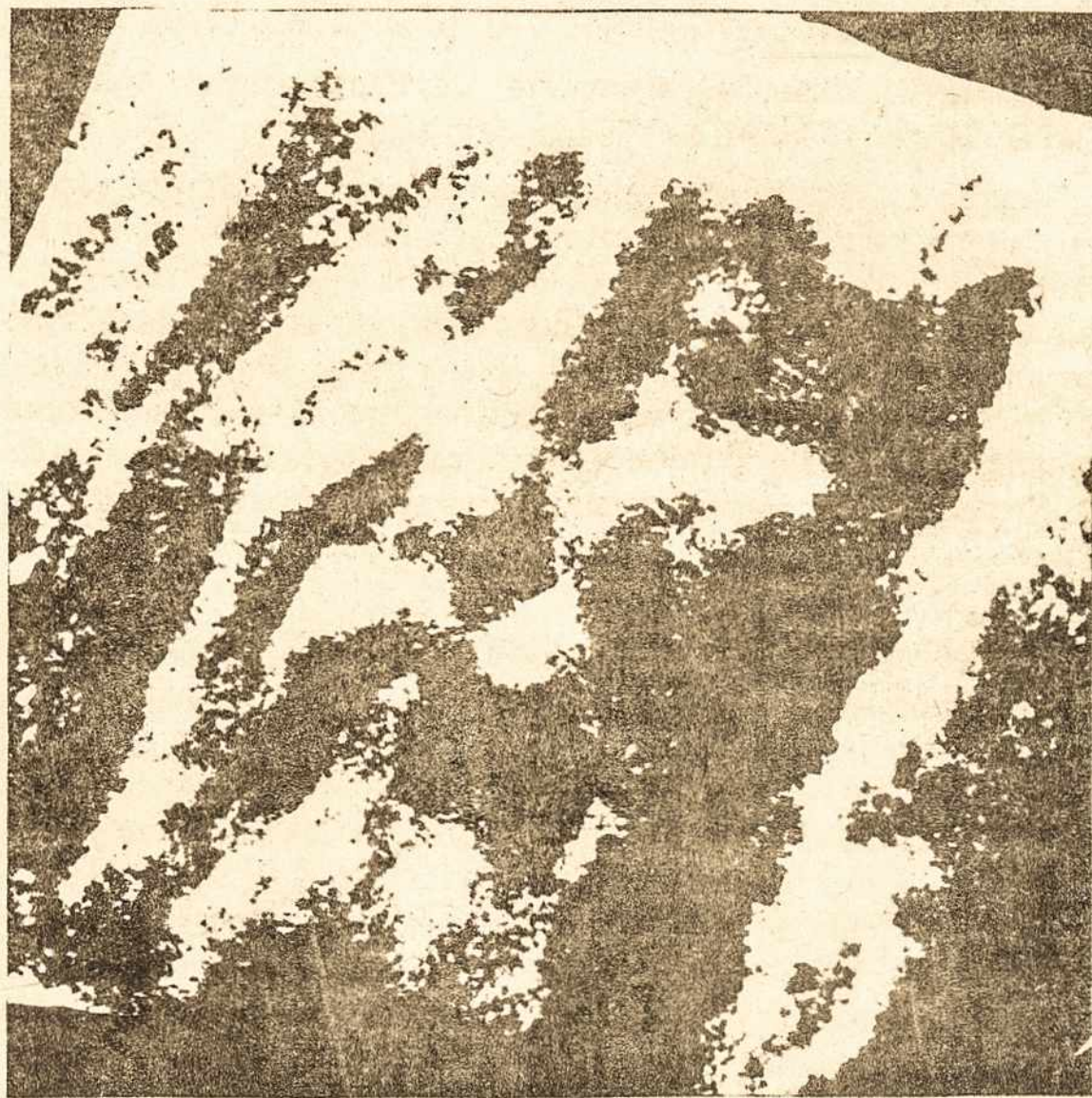
džiojo Mokytojo šviesa. Anot prancūzų rašytojo ir lakūno Antoine de Saint-Exupéry, net ir mažiausia švieselė tamsią žiemos naktį padaro Kalėdų naktimi. Tai reiškia, kad kiekvienas krikščionis yra Kristus žibintas, jeigu jo neužgesina. O kai žemėje ima šviesti tūkstančiai ir milijonai tokių mažų žibintų, susidaro galinga krikščionybės šviesa, apjuosianti visą Žemės planetą.

Bet tai šviesa, kuri yra visai skirtinga ir nuo saulės, ir nuo mokslo šviesos. Saulės šviesa yra gamtinė, mokslo šviesa — žmogiška, o krikščionybės šviesa — dieviška. Be pastarosios žmogaus gyvenimas liktų nepakankamai apšviestas. Nei saulės, nei mokslo šviesa nesiekia anapus gamtinės ribos. Dėlto ir didžiausi mokslo laimėjimai tėra žmogiška šviesa, nepajėgianti atskleisti antgamtinės perspektyvos. O be jos neatskleidžia ir žmogaus gyvenimo prasmė bei vertė. Dėlto apaštalas Paulius rašė korintiečiams: "Mano kalba... pasižymėjo ne įtikinančiais išminties žodžiais, o Dvasios ir Dievo galybės parodymu, kad jūsų tikėjimas remtųsi ne žmonių išmintimi, o Dievo galybe" (1 Kor. 2, 4-5).

Taigi, krikščionies skleidžiama šviesa nėra žmonių išmintis, o Dievo galybės. Tai dieviškoji šviesa, kuri spindi kiekvieno tikro krikščionies asmenyje. Ji spindi daugelio mokytojų žmonių gyvenime, bet dar ryškiau ji šviečia paprastų, bejėgių žmonių gyvenimu bei jų darbais. Ji spindi ypač tų silpnų krikščionių laikysenoje, kurie pasižymi ne savo išmintimi, bet Dievo, kurie pasitiki ne savo jėga, bet Dievo galybe.

Seniau tokių asmenų jieškojome pirmųjų krikščionių gyvenime, šventųjų knygose. Šiandieną tokių asmenų randame ir Lietuvoje, ir Sibire, ir kituose panašiuose kraštuose. Tai ne žmogiškojo mokslo žmonės, o dieviškos šviesos liudytojai, patys tapę jos spinduliais tamsiame netikėjimo pasaulyje. Tai tokie patys Kristus mokiniai, kaip apaštalas Paulius ir daugelis kitų. Jie tapo herojiniais dieviškosios šviesos skleidėjais, kuriais didžiuojasi visas krikščioniškasis pasaulis, nes jie atlieka Viešpaties skirtąją misiją, šaukiančią būti ir žemės druska, ir jos šviesa. K. Pr. G.

Tėviškės Žiburiai

Garsioji Turino drobule, kurioje yra atsispaudęs Kristaus atvaizdas. Jos autentiškumą tiria mokslininkai, naudodamiesi moderniausiais metodais

* **VIESAI ISSTATYTA TURINO DROBĖ** per 43 dienas aplankė apie 3,300,000 žmonių. Turino arkiv. Anastasio Ballestrero tą parodą iškilmingai uždarė Mišiomis Šv. Jono katedroje. Dabar ta drobė atiduota grupei mokslininkų tyrinėti. Jie yra numatę atlikti elektromagnetinius, infra-raudonos termografijos, rentgeno spindulinės radiografijos, rentgeno spindulių ir fotografinius bandymus. Taipgi bus atliktas bandymas limpančia juosta atskirti nuo drobės paviršiaus palaidus trupinčius ir tirti juos metodu, kurį prieš keletą metų panaudojo šveicaras kriminologas Max Frei. Jis tada rado prieš 2000 metų Palestinos apylinkėse augusių augalų žiedadulkių liekanų. Spejama, kad tyrinėjimų rezultatai paaiškės po kelių mėnesių.

* **SIEMET KARDINOLAMS KONKLIAVON TEKŲ RINKTIS DU KARTUS.** Panašių atvejų K. Bendrijos istorijoje yra buvę ir daugiau. XIII š. vienerių metų laikotarpyje įvyko net trys konkliavos. Po Inocento V mirties, 1276 m. birželio 22 d., senyvas pasaulietis kardinolas Ottobono Fieschi buvo išrinktas popiežium ir pasivadino Adrianu V. Už 38 dienų jis mirė dar nespėjęs gauti Kunigystės šventinimų ir vyskupo konsekracijos. Tada buvo išrinktas portugalas kard. Petrus Juliani ir pasirinko Jono XXI vardą. Jis valdė nuo 1276 m. rugsėjo 7 d. iki 1277 m. gegužės 20 d., kai jį užmušė krintančios Viterbo popiežiškųjų rūmų lubos. 1277 m. lapkričio 25 d. buvo išrinktas popiežium Giovanni Gaetano Ursini ir, pasirinkęs Nikolajaus III vardą, popiežiavo 3 metus.

* **XVI š. 18 MĖNESIŲ LAIKOTARPJE** įvyko 4 konkliavos. Po Siksto V mirties, 1590 m. rugpjūčio 27 d., buvo išrinktas kard. Giambattista Castagna. 71 m. amžiaus. Jis pa-

sivadino Urbonu VII ir, vos 12 dienų popiežiavęs, mirė. Du mėnesius trukusioje konkliavoje buvo išrinktas kard. Niccolo Sfondrati, 65 m. amžiaus. Jis pasivadino Gregorium XIV ir už 10 mėnesių mirė. Tada buvo išrinktas kard. Antonio Facchinetti, 72 m. amžiaus. Jis pasivadino Inocentu IX ir valdė 62 dienas. 1592 m. sausio 30 d. buvo išrinktas 55 m. amžiaus kard. Ippolito Fano, kuris pasirinko Klemenso VIII vardą ir valdė 12 metų.

* **DAUGIAUSIA MAIŠATIES** kelias laikotarpis buvo XI š., kai 4 metų laikotarpyje popiežiaus sostas buvo pamainomis 6 popiežių rankose. 1044 m. pabaigoje gyventojų iš Romos buvo išvarytas Benediktas IX, kuris popiežystę buvo gavęs papirkimais. Jo vieton 1045 m. pradžioje buvo išrinktas Silvestras III, bet už poros mėnesių Benediktas IX jį išvijo iš Romos, vėl užėmė sostą ir paskui popiežystę perdavė kunigui Jonui Gracianui. Šis pasivadino Gregorium VI, bet ilgai nepopiežiavo: imperatoriaus Henriko III sušauktame sinode 1046 m. pabaigoje jis buvo nušalintas nuo sosto. Jo vieton išrinktas imperatoriaus patikėtinis Suitger, kuris pasirinko Klemenso II vardą. Jis pasmerkė K. Bendrijos valdžios postų pardavinejimą ir įvedė daug kitų gerų reformų, bet po 9 mėnesių mirė. Tada atkaklusis Benediktas IX 1047 m. vėl užėmė sostą, kol 1048 m. liepos 16 d. galutinai buvo išvarytas, o popiežium išrinktas bavarietis Poppo, pasirinkęs Damazo II vardą. Jis mirė už 23 dienų nuo malarijos. Tada imperatorius parinko savo 46 m. amžiaus pusbrolių Bruno, kuris jau 21 metus buvo vyskupavęs Toul mieste, Prancūzijoje. Jis sutiko tapti popiežiumi tik tada, kai buvo Romos dvasiškijs ir tikinčiųjų priimtas. Jis pasirinko Leono IX vardą ir yra laikomas šventuoju.

Platus Pietuvių pasaulis

LIETUVA KAVOS LAUKUOSE

Brazilija. Paranos valstijos šiaurė. Londrinos miesto apylinkės. Rolandijos miestelio laukai. Ten, vienišame kavos ūkyje, paprastame mediniame namelyje, plaka dvi tyrios lietuviškos širdys: Jono Jasiūno ir jo žmonos Antoninos. Gyvena jie toli nuo lietuviškų centrų (São Paulo, Rio ar Porto Alegre), augina kavą, laiko porą karvių, būrij vištų, šešis šunes, bet visas jų dėmesys atkreiptas į Lietuvą ir lietuvius. Jonas Jasiūnas sako, jog didžiausioji dovana jam – lietuvių atsilankymas.

Šis lietuvis patrijotas gimė, tiesa, Latvijoje, dar caro laikais. Vienerius metus mokėsi Kauno universitete ir iki šio laiko turi didelį norą toliau mokytis, ypatingai studijuoti kalbotyrą; labai domisi lietuvių kalbos kilme. Pažįsta jis ir latvių kalbą, ir rusų, ir vokiečių; kas savaitę gauna anglišką žurnalą "Time", buvo pradėjęs mokytis japoniškai, norėtų išmokti sanskritų kalbą. Tiesa, laukuose darbo daug, bet skaitymui laiko jis randa, nes niekur neišeina – ir ten nėra kur išeiti.

Iš Lietuvos 1927 metais jis atvažiavo į Argentiją, į Buenos Aires. Norėjo ten tęsti universitetą, bet iš jo pareikalavo ispanų kalbos ir Argentinos istorijos bei geografijos egzaminų. Tada Jonas išėjo kitur laimės ir mokslo ieškoti: pėsčias praėjo 10.000 kilometrų, perėjo visą Pietų ir Vidurio Ameriką, atėjo iki Meksikos sienos. Bet Meksika jį išvijo: Meksikai nereikėjo nei studentų, nei darbininkų. Tada Jonas per Venezuelą pateko į Braziliją (1932 m.), valtimi perplaukė visą Amazonės upę.

Tuo laiku buvo kolonizuojama šiaurės Parana, gana lengvomis sąlygomis. Jonas Jasiūnas įsigijo 7 alkeirius miško (1934 m.) netoli vokiečių kolonijos, prie dabartinio Rolandijos miestelio. Nuvalė ir išdegino mišką, pasodino kavos medelius, pradėjo gyventi ūkiniškai – ir taip gyvena iki šiol. Tiesa, paskutiniai metai buvo nelaimingi: buvo didelė šalna, kavos medeliai nušalo; pradėjo atgauti, bet šiais metais buvo labai sausa, ir kava beveik nedavė vaisiaus. Gerai, kad turėjo šiek tiek santaupų – kitaip būtų badas. Norėtų tą savo ūkelį parduoti ir senatvę praleisti kur nors ramiau prie knygų, bet niekas dabar kavos plantacijų neperka.

Pas Joną Jasiūną mane nuvezė Londrinos universiteto profesorai Klemensas ir Emantė Jūraičiai. Jasiūnai labai apsidžiaugė, plačiai atidarė kiemo vartus, apgynė nuo šunų, atvedė į trobą, pavaišino savo kava, savo pienu, savo sūriu ir namuose kepta duona. Parodė savo knygas, fotografijų rinkinius, pirmųjų Lietuvos pašto ženklų 1918 - 1926 metų rinkinį (tokių senų lietuviškų pašto ženklų aš nebuvau matęs Lietuvoje ir sutikau čia, Brazilijos kavos ūkyje). Papasakojo Jasiūnai apie save, apie savo ūkiškus darbus ir vargus.

Ir išleido mus tik po to, kai davėm garbės žodį, jog vėl į Rolandiją atvažiuosim, ar bent atsiūsime kokį nors kitą lietuvį. Kada tai pas Jasiūnus yra buvęs kunigas Sugintas, atvažiuoja kartais giminės iš São Paulo, vienas kitas lietuvis iš aplinkinių vietovių – bet jie norėtų priimti pas save kiekvieną lietuvį. Taigi, jų vardu kviečiu visus: atvažiokite į Rolandiją. Už Rolandijos prieš japono sodybą pasukti į kairę, paskui vėl į kairę, pravažiavus aukštų medžių grupę pasukti į dešinę, paskui trečiu ar ketvirtu keleliu vėl į dešinę – ir būsite pas Jasiūnus.

V.P.

P. S. Jei kas nori keistis lietuviškais pašto ženklais ar lietuviškais popieriniais pinigais, kreipkitės į Joną Jasiūną, Caixa Postal 463, CEP. 86700 Arapongas, PR.

Dail. Jonas Rimša

Halina Mošinskienė

JIS LIKS GYVAS

— IR AMŽINAS

Plataus skrydžio Kondoro pelenai, ramiojo Vandenyno bangomis, per visus okeanus pasiekė Baltijos pajūrį ir prigludo prie gimtosios žemės kopų. O jo nemirtingieji darbai puoš Lietuvos meno galerijas, ir tauta didžiuosis juo, kaip egzotinių kraštų tapytoju, kuris atvėrė didingą pasaulio grožį – nuo šiaudinės bakūzės ir pakrypusio "smutkelio" į Bolivijos atšiaurią ir kietų uolynų gamtą, tropikų Tahiti svajinantį ir spalvingą žalumynuose skęstantį gyvenimą.

Jonas Rimša buvo universalinio masto tapytojas – genialus savo spalvų poemose, nuostabus savo jautrumu. Jo kūryba pilna elegijos, poezijos, nuostabaus gamtos pajautimo, kuris taip charakteringas lietuvių folklorui. Neveltui Jonas Rimša visada pabrėždavo, kad jis yra lietuvis.

Jam nereikėjo pakelės kopytėlių, nei didingų žmogaus statytų bažnyčių, kad pajustų Dievą. Jis jį jautė Jo paties sukurtose katedrose – uolynų fantastiškame susiformavime, tropikų miškų žalsvose sietuose, kur kaip spalvingos plaštakės išnirdavo žmogaus kūnas įvairiose pozose ir nuotaikose – šokio, maldos ar susikaupimo.

Jonas Rimša nepažinojo nei neapykantos, nei aklės meilės. Jis gyveno įkvėpimu – perduoti visą savo sielą į spalvas, iš kurių kildavo tokie nuostabūs vaizdai – jo aštraus vyzdžio pagauti, ir vėliau drobėje užfiksuoti, bręstantys širdyje iki paskutinių jėgų išsekimo. Jis gėrėjosi viskuo, kas patenkindavo jo giliai sentimentalią ir lakią vaizduotę.

Jis atnešė naują ir įdomų egzotinį elementą lietuvių tapybos menui, ir kaip M. K. Čiurlionis veda mus į savo intymųjį asmeninį vaizduotės pasaulį, taip Jonas Rimša atskleidžia žiūrovui pasaulį, kuriam jis gyveno.

o-o-o-o-o

Pasimirė mano dideliai gerbiamas draugas š. m. gegužės 13 d. Santa Monikoje, Kalifornijoje. Susipažinome asmeniškai, kai jis gyveno S. Pauly apie 1958 – 60 m. Malonūs ir jaukūs liko prisiminimai. Bent sykį jį mėnesį užeidavome tada su Karole Pažeraite jo aplankyti Av. Paulista 671 – viename tų pirmųjų dangoraižių jis turėjo išsimuomavęs "kitchinetę", paskutiniame aukšte, iš kur buvo platus vaizdas į tada dar žalumynuose skendėjantį miestą. Pasitikdavo mus visada su šypsena, subtiliu mandagumu, paruošdavo stiprios kavutės, saldumynų lėkštelę. Kai atsigavindavome, imdavo savo naujai sukurtus paveikslus ir iš eilės juos mums demonstruodavo, aiškino ir klausimai stebėdavo, kaip mudvi reaguodavome. O mudvi žavėjomės ir pritrūkdavo žodžių savo nuostabai išreikšti, tik imdavo kaisti veidai ir kažkokia užburianti jėga mus nešė tolyn nuo kasdienybės.

Kai atsisveikindavome, visada jam dėkodavau už tą nuostabią sėlai šventę, o jis irgi lyg atjaunėjęs kviesdavo "ir toliau jo nepamiršti"...

Halina Mošinskienė

Tautietai, neužmiršk, kad lietuviškas žodis reiškia tiek pat, kiek du korpusai lietuviškos armijos.

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo sąjunga

Jaunimo kelionė į Koelną

SNIEGUOLĖ ZALATORIŪTĖ

Kaip gera savaitgaliais atitrūkti nuo monotoniškos mokyklos bei pamokų! Susirinko gan didelis būrys gimnazistiško jaunimo, kuris beveik nemokamai sutiko keliauti po kelis Vokietijos didesnius miestus ir gražiausias vietas prie Reino. Ekskursijos vadovas prikalbėjo šoferį, kad važiuotų ne autostrada, bet keliu prie Reino.

Rytą rūkas suvyniojo autobusą, ir vos tesimatė kelias pėdas į priekį, bet Dievas mums padėjo — saulėlė pasirodė. O tada įsismaginęs jaunimas su gitara užtraukė keletą liaudies dainų. Kiti spoksojo pro didžiulius, kaip Vasario 16 mokyklos, langus ir fotografavo nepaprastus vaizdus. Jau rudėjęs slėniai, kalnai ir kas keletą kilometrų pilys, ypač jų daug prie Reino iš plėšikavimo laikų.

Negalėjau atsigerėti aš šiais vaizdais lyg iš meno knygos. Aš matau tuos miestelius, apie kuriuos skaičiau legendas knygoje: St. Goar, Loreley, Bad Neuenahr, Koelnas, Koblenzas. Lyg pasakų šalis ta Vokietija, tokia nuostabi, kad atrodo ji pati lyg nuotrauka atvirutėje. Negi nestosi prie Loreley kalno ir nepaliesi Reino?! Prisirinkau akmenukų prisiminimui iš Loreley tos ilgakasės blondinės vokiečių sirenos laivų skandinos Reine.

Papietauti sustojom vokiečių sostinėje Bonnoje, prie Bundestago (parlamento) pastato. Kokia gera proga visiems apžiūrėti Bundestagą, tą įstatymų leidimo mašiną, į kurią jau ne taip lengva dėl teroristų patekti Didžiulė posėdžių salė. Čia

respublikos valdžios širdis. Apačioje matėsi stalėliai ir kėdės, ant kurių sėdi visos trys partijos: CDU, SPD, FDP. Geriau negu visuomenės mokslo pamokose susipažinau su Vokietijos santvarka, bet gaila, kad dar neviską supratau, ką aiškino Bundestago vadovas.

Autobusas atvežė prie romėnų kolonijos Agripinos — Koelno. Atleiskite, jums nė nepasakiau ko mes išvykome. Mat gimnaziją kaip ir kitus Vokietijos lietuvius, pakvietė vokiečių sudaryta Nijolei Sadūnaitėi laisvinti ir garsinti organizacija Nuostabu!

Nijolė — garsi lietuvaite! Garsi, savo religiniais bei tautiniais įsitikinimais. Pavyzdys jaunimui.

Greit nusimetėm džinsus. Šokau į tautinius ar šventadieniškus drabužius. Miesto centre pamatėm lietuvių grupę, apsirengusią irgi tautiniais drabužiais, iškilmingai žygiuojančią katedros link. Prie jų prisijungėm. Priekyje buvo nešamos Lietuvos ir Vokietijos vėliavos. Buvo me policijos globoje.

Prie katedros stovėjo minios susirinkusių žmonių, kurie nepaliaudami žvelgė į mus ir į aprangą. Tokiais momentais jaučiu pasididžiavimą, kad priklausu lietuvių šeimai.

Koelno katedroje skambėjo 500 lietuvių giesmė "Pulkim ant kelių". Kadangi dalyvavo ir daug vokiečių, Mišios buvo laikomos vokiškai ir lietuviškai. Pamokslą pasakė Koelno vyskupas, pabrėždamas didelės lietuvių kančios prasmę žmonijos išganymui.

Po pamaldų — eitynės ligi

salės, kurioje laukė meninė programa. Nevisi sugrįžo į šią dalį programos — išsiskirstė po miestą. Kaikuriems jaunuoliams buvo įdomesnis Koelno miestas, o ne solisčių balsai. Mergaitės iš Muencheno, A. Grinienės vadovaujamos, parodė savo gabumus, kompiuterišku tikslumu šokdamos tautinius šokius. Nemažiau stilingai ir grakščiai pasirodė Donauverto "Nijolės Sadūnaitės grupės" gimnazistės. Lietuvius politikus sužavėjo Bundestago narys H. Čaja, pabrėždamas, kad vokiečiai nuskalsta lietuvių tautai, tylėdami apie jos kančias. Vokiečiams bus gėda, kai po diktatūrų lietuvių tauta jiems šią tylą primins.

Sekantį rytą užkopėme kelis šimtus laiptelių į Koelno katedros bokštą ir pasigėrėjome miestu. Išpuoštuose krautuvių languose stebėjom dabartinių koelniečių madas. Aplankėm ir garsųjį romėnų-vokiečių muzėjų.

Keliaujant reikia viską pamatyti — galvojo išvykos vadai. "Svečiai" amerikiečiai tegul stebisi Vokietijos įdomybėmis. Atvežė mus į Korman — vokiečių sodybų muzėjų, panašų į buities muzėjų Rumšiškėse.

Grįždami norėjom sustoti Effelsberge prie didžiausio Europoje radijo teleskopo, kuris yra pastatytas tam tikrame keistame slėnyje. Sužinojau, kad šis nežymus užkampis buvo parinktas todėl, kad palankiausias — nėra žemės drebėjimų bei kitų gamtos prajovų. Jis yra paralelus su Paukščių tako galaktika. Radijo teleskopo tikslumas mano protui neaprepiamas. Per šį teleskopą astronomai žiūri ne akimis, o kompiuteriais — renka informaciją apie pulsarus ir visatos kilmę.

Saulutė jau pažemėje. Nemanėm, kad truks taip ilgai važiavimas per vynuogininkų miesteliuose suruoštas bachanalijas — šokius gatvėse.

Pranukas: Koks yra ilgiausias žodis, kurį esi girdėjęs?

Jonukas: Hm... o... Kai vienoje iškilmėje mano tėvelis pradėjo savo kalbą, tarė:

— Norėčiau pratarti į jus vieną žodelį. Ir tai užtruko pusantros valandos.

Sąlyga

Petras: Panele Onyte, ar leisite man vadinti jus tuo vardu?

Onytė: Kodėl ne, bet su sąlyga, kad vėliau pridėsite prie jo savo pavardę.

Jaunimo kongreso žinios

Išrinkta nauja Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba rugsėjo mėnesį per VLJS metinį suvažiavimą. Naują valdybą sudaro: pirm. Rainis Valiūnas, sekr. Antanas Žaliukas, išd. Edvardas Grigužis.

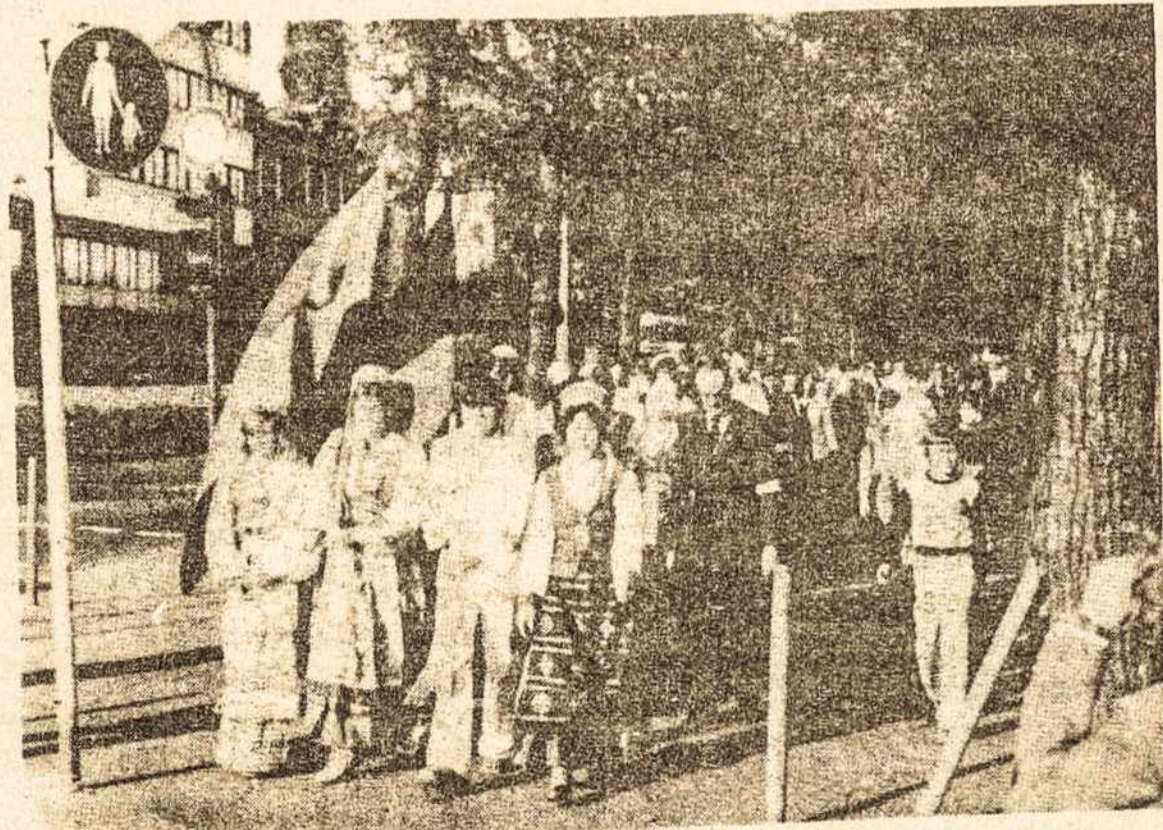
Taip pat išrinkti Vokietijos atstovai į IV PLJ Kongresą. Iš viso jų 11: Jūratė Barasaitė, Edvardas Grigužis, Kęstutis Ivinskis, Romas Kynas, Mečys Landas, Petras Mačionis, Lydija Sabaitė, Romas Šileris, Marytė Dambriūnaitė - Šmitienė, Rainis Valiūnas ir Aglis Stankus-Saulaitis.

Praėjusią vasarą R. Valiūnas, K. Ivinskis ir R. Žaliukas, atvykę iš Vokietijos, lankėsi JAV ir Kanadoje. Metiniame VLJS suvažiavime Kęstutis ir Rainis padarė pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, įvairias stovyklas, kuriose jiems teko dalyvauti Š. Amerikoje.

Seimo metu įvyko posėdžiai PLJS valdybos ir 12 kraštų jaunimo sąjungos pirmininkų. R. Valiūnas atstovavo Vokietijos jaunimui, o K. Ivinskis — IV PLJK rengėjų komitetui. Posėdyje sužinota štai kas: daug jaunimo žada vykti į PLJ Kongresą; Australijos jaunimas ir vyresnieji patys surinks lėšas savo atstovų kelionei į kongresą; Brazilijos jaunimui sunku išvykti į kitą kraštą, nes reikia palikti 1.000 dolerių užstatą; jaunimo sąjungos skyrius veikia Anglijoje; Rimas Petrauskas iš Kanados praėjusią vasarą lankėsi Pietų Amerikos lietuvių kolonijose ir informavo jaunimą apie IV PLJK, IV PLJK finansų komitetas veikia Čikagoje (pirm. dr. A. Paliulis, M. Silkaitis — abu iš PLB valdybos, Šarūnas Valiulis ir kiti).

Rugsėjo mėnesį IV PLJK rengėjų komitetas susirinko aptarti įvairių reikalų. Nutarta, kad K. Ivinskis palaikys ryšį su visų kraštų jaunimo sąjungų ryšininkais, Rainis Valiūnas išsiuntinės padėkos laiškus IV PLJK aukotojams Vokietijoje. K. Ivinskis pranešė apie pasitarimus su PLB pirm. V. Kamantu ir PLJS pirm. G. Juozapavičiūte.

Rūta-Ona Šiulvtė

V. Vokietijos lietuviai žygiuoja į pamaldas Koelno katedroje š.m. spalio 7 dieną. Ten buvo meldžiamasi už persekiojamus tikinčiuosius okupuotoje Lietuvoje. Dalyvavo apie 1000 asmenų. Nuotr. A. Viluckio

Literatūra · Dailė · Mokslas

Vandalinas Junevičius

„ŽALGIRO MŪŠIO“ AUTORIS

Vienas įžymiausių XIX a. lenkų tapytojų Jonas Aloyzas Mateika (1838-1893) prisimintinas mums kaip talentingas istorijos įvykių vaizduotojas, savo drobėmis plačiai išgarsėjęs ne tik tėvynėje, bet ir toli už jos ribų. Jis vertas dėmesio vien dėl paveikslo „Žalgirio mūšis“, nuo kurio sukūrimo šiemet sukanka 100 metų. Drobės, vaizduojančios lietuvių ir slavų pergalę prieš kryžiuočius, originalas puošia Varšuvos nacionalinį muziejų.

Kai kas J. A. Mateikai bando prikišti nacionalistinę tendenciją. Tiesa, vaizduodamas savo amžiaus lenkų visuomenę, jis ne visuomet buvo nuoseklus, tačiau to negalima pasakyti apie „Žalgirio mūšio“ paveikslą. Iš jo matyti, kad J. A. Mateika buvo ne tik talentingas menininkas, bet ir internacionalizmo šalininkas. Juk tais laikais ne visi įstengė atmesti romantinę tradiciją idealizuoti visa, kas savo tautos, ir niekinti, neigiamai vaizduoti kitų tautų žmones. J. A. Mateika atsisakė falsifikuoti istorijos faktus, įvykius vaizdavo objektyviai, o tai galėjo padaryti tik sąžiningas menininkas.

Pirmieji J. A. Mateikos biografai skelbė, kad jis gimė 1838 m. birželio 24 d. Vėliau buvo patikslinta, kad birželio 24 d. J. A. Mateika švėsdavo ne gimimo, o vardo dieną. Matydamas, kad įvairios enciklopedijos nevienodai rašo tapytojo gimimo datą, stengiausi ją nustatyti iš pirminių šaltinių. Po nemažų pastangų man pavyko gauti išrašą iš tapytojo gimimo metrikų. Juose rašoma: „Tūkstantis aštuoni šimtai trisdešimt devintais (parašėję pataisyta „aštuntais“) metais, liepos trisdešimtą dieną, vienuoliką valandą prieš piet, pas Krokuvos šv. Kryžiaus parapijos civilinės būklės aktų surašymo istaigos vadovą kunigą vikarą atvyko šios šalies pilietis DG ponas Franciškus Mateika, gyvenantis Krokuvoje, Florianio gatvės 537 numeryje, keturiasdešimt trijų metų amžiaus, ir parodė mums vyriškos lyties kūdikį, pareikšdamas, kad jis gimė aukščiau nurodytame Krokuvos numeryje prieš tris dienas (przedonegdaj) vienuoliką valandą nakties iš teisėtos jo žmonos Karolinos Rosberg (...) ir nori jam duoti Jano Aloyzo vardą (...). Metrikų išrašu reikia tikėti. Pagal jį Janas Aloyzas Mateika gimė 1838 m. liepos 27 d.“

Šešerius metus J. A. Mateika mokėsi Krokuvos meno mokykloje, kurią baigė 1858 m. Jo piešimo, tapybos, anatomijos, perspektyvos ir kitas žinias dėstytojai vertino vien gerai ir labai gerai. Tais pačiais metais jis išvyko tęsti mokslo į Miuncheno dailės akademiją. Patekęs tarp svetimų žmonių, ilgisi savųjų o čia dar spaudžia nepriekliai, dažnai į paskaitas ateina nevalgęs. Suserga šiltine. Kiek pasitaisęs, grįžta į Krokuvą. 1860 m. trumpai studijas gilina Vienos dailės akademijoje.

Norėdamas susipažinti su kitų šalių menu ir muziejų vertybėmis, jis aplanko daugelį Europos valstybių, skersai ir išilgai išvažinėja Lenkiją. Anksti susižavėjęs savo krašto istorija, J. A. Mateika ją kruopščiai studijuoja.

1860 m. jis baigė kurti lenkų nacionalinių drabužių dokumentinių piešinių rinkinį (apie 2.000 vienetų) ir tais pačiais metais išleido jų albumą. (Antras leidimas išėjo 1875, trečias – 1901 ir ketvirtas – 1967 m.). Tas darbas reikalavo didžiulio tikslumo ir kantrybės, nes kiekvienam kostiumui reikėjo nustatyti šaltinius, viską tinkamai sugrupuoti ir piešinius išraižyti ant litografinio akmens. Tai buvo ne iš madų žurnalų nukopijuotos figūros, o natūralūs žmonės, kurių kiekvienas turėjo savo bruožus, amžiaus išraišką. Draugai stebėjosi, kad tą nuobodų ir vargingą darbą J. A. Mateika suspėjo atlikti per devynis mėnesius, kartu dar tapydami paveikslus. Sunkiū triūsu įgytas žinias apie įvairių luomų žmonių apdarą dailininkas priėmė tolesnėje savo veikloje, kurdamas istorinius paveikslus.

1876 m. S. Leventalio leidykla Varšuvoje išleido J. A. Mateikos trijų dalių albumą, kuriam paaiškinimus parašė K. V. Vuicickis. Jame išspausdinti 84 medyje raižyti paveikslai; albume yra kūrinių, kuriuose vaizduojami žmonės vienaip ar kitaip susiję su Lietuva. Antai to leidinio puslapius papuošė pirmojo Vilniaus universiteto rektoriaus Petro Skargos portretas. Originalas gana didelis (400 X 226 cm), nutapytas 1864 m. Kitais metais šis paveikslas buvo eksponuojamas Paryžiaus parodoje ir įvertintas aukso medaliu.

Geriausiuose savo, ypač ankstesniojo periodo, kūriniuose tapytojas gana kritiškai vaizdavo feodalinės Lenkijos praeitį nekęsdamas savivaliaujančių išnaudotojų. Kai kuriuos aristokratijos atstovus piešė panašius į karaliaus juokdarius („Stančikas“, 1862). Tačiau albumas rodo ir tai, kad J. A. Mateika tapė ir karalius, kunigaikščius bei dvasininkus, kuriems mažiausia rūpėjo liaudies gerovė ir nacionalinė kultūra. Galimas daiktas, kad tie paveikslai buvo užsakyti, kad tai daryti tapytoją vertė tuometinis gyvenimas. Priešintis ar prieštarauti didikams ir dvasininkams tais laikais buvo labai sunku.

Į albumą pateko ir Gedimino dinastijos paskutiniojo palikuonio Žygimanto Augusto bei jo žmonos Barboros Radvilaitės (1867), paskutiniojo Vazų dinastijos atstovo Jono Kazimiero (1861) ir kitų atvaizdai. Kai kuriuos iš jų dailininkas atkūrė ir padidino iš senų antspaudų bei paminklų. Vienas iš tokių – Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas. Iš mažesnių portretų leidinyje rado vietos trylikametis Žygimantas Augustas.

Artimas dailininko šeimos draugas ir jo sūnaus mokytojas M. Gožkovskis suskaičiavo, kad J. A. Mateika nutapė daugiau kaip 6.000 įvairių paveikslų, sukūrė nemaža monumentalių, panoramiščių, su žmonių miniomis istorinių kompozicijų, kurioms būdinga

JANAS ALOYZAS MATEIKA - ŽALGIRO MŪŠIS - Dail. I. Ignatavičiaus kopija

ekspresija, gyvas ir neramus braižas, plastiška modelių išvaizda ir santūros koloritas.

Tapytojas buvo puikus portretistas, sugebantį perteikti žmogaus psichologiją. Jo portretams būdinga tamsi spalva; išryškinami tik veido bruožai („Autoportretas“, 1892). Kita reprezentacinių portretų priskirtinų prie istorijos rekvizijų, grupė pasižymi spalvingumu ir turtingumu, tačiau stokoja gilesnės charakteristikos („Stanislava Serafinska“, 1877; „Žmona su vestuvine suknia“, 1879; „Alfredas Potockis“, 1879; „Stanislovas Tarnovskis“, 1890). Kai kurie senesnės kartos menotyrininkai teigė, kad J. A. Mateikai nemaža įtakos padarė didysis flamandų tapytojas P. Rubensas ir garsūs Venecijos mokyklos atstovai J. Tintorėtas, P. Veronežė. Šiaip ar taip, jis buvo realistas, stengėsi nenutolti nuo gyvenimo tiesos, žmones tapė daugiausia iš natūros, tačiau jų „nefotografavo“, o kūrybiškai komponavo į darnią visumą.

Dviejm tapytojo broliams išėjus į 1863 m. sukilimą, jis sielėjosi dėl silpnos sveikatos negalįs pasekti jų pavyzdžiu. Sąjūdžiui nuoširdžiai pritarė, sukilėliams padovanojo 500 guldenų, slaptai perdavė neįėjo ginklus.

Per trumpą laiką J. A. Mateika pralenkė daugelį lenkų dailininkų. 1864 m. Krokuvos mokslų draugija išrinko jį savo tikruoju nariu. Tokio didelio įvertinimo dailininkas nesitikėjo: jis buvo baigęs tik tris gimnazijos klases ir vidurinę dailės mokyklą, o tos draugijos nariais galėjo būti tik įžymūs mokslininkai. Iškilti jam padėjo ne mokslas, o talentas ir darbštumas.

1873 m. tapytojas gauna pasiūlymą vadovauti Prahos dailės mokyklai. Atsakymą duoda ne iš karto. Ilgai galvoja, svarsto, prisimena, kad tėvas, muzikos mokytojas, kilęs iš čekų valstiečių, bet jis, sūnus, jau gimė Krokuvoje, šitas miestas jam tapo mielas ir brangus. Pagaliau rašo čekams laišką. dėkoja už pasitikėjimą ir atsisako pasiūlymo. Krokuviečiams patiko toks mylimo tapytojo poelgis. Tuojau buvo surengta dėkingumo demonstracija, jos priekyje su fėkelais rankose žengė 150 jaunuolių. Priėję prie dailininko namo, visi garsiai sušuko: „Valio, mūsų maestro Mateikai“. Keli atstovai užėję pas tapytoją padėkoti už padarytą Krokuvai garbę. Kitą dieną iniciatoriai kreipėsi į Vieną, prašydami paskirti J. A. Mateiką Krokuvos dailės mokyklos direktoriumi. Prašymas buvo patenkintas.

Brandžiausius paveikslus jis siunčia į Europos sostinėse ir kituose miestuose rengiamas parodas, kur jie gerai įvertinami. Prancūzijos ir keturios Vokietijos dailės akademijos bei Vienos menininkų draugija nominavo jį savo nariu. 1878 m. Krokuvos miesto vadovybė jam iškilmingai įteikė „meno valdytojo lazda“, o už puikų istorijos vaizdavimą Jogailos universitetas 1887 m. suteikė garbės daktaro vardą. „Su kiekvienu nauju paveikslu J. A. Mateika tampa vis stipresnis ir originalesnis. Jis priskiriamas prie didžiausių XIX amžiaus Europos meninių pajėgų“, — rašė žymus rusų meno istorikas ir teoretikas V. Stasovas. Labai gerai jo kūrybą vertino I. Repinas, I. Kramaskojus, kiti rusų kultūros veikėjai. Bet retkarčiais pasigirdavo ir kritiškų balsų. Atsiliepdamas į opozicijos priekaištus, dailininkas nutapė alegorinį paveikslą „Nuosprendis Mateikai“.

Tapytojas domėjosi kitų dailininkų darbais, džiaugėsi jų laimėjimais. Sužinojęs, kad jo buvęs auklėtinis V. Tetmajeris grįžo iš užsienio, nutarė jį aplankyti ir pasižiūrėti, kokią įtaką jam padaręs prancūzų impresionizmas. Jo dirbtuvėje J. A. Mateika ilgai sėdėjo, žiūrėjo į tapomą paveikslą, pasakui tarė: „Daug kas sako, kad Mateika tapo senus istorinius skudurus, neįdomias kompozicijas, kad nesupranta naujų srovių, naujo gyvenimo... Kai aš būnu kaime, dažnai stebiu, kaip valstiečiai anksty rytą naščiais neša vandenį, žvelgiu į jų pozas, į reikšmingus, žavinčius šešėlius... Aš matau ir saulę, ir šešėlių kontrastus, atsimušančius į horizontą, tiksliai nutapyti jų nesugebu... Esu kitkuo susidomėjęs. — Ir po valandėlės: — Jums priklauso oras ir saulė, o aš pasilieku prie senų karalių. Gerai, kad tamsta pasirinkai tą kelią, paveikslas man patinka, prašau jį baigti“.

Nemalonumai, darbas be poilsio visai išsekino menininko jėgas. Ypač pakenkė paliepusiam dailininkui nepalaujamas konfliktas su dvasininkais, sugebėjusiais nuteikti prieš jį fanatišką visuomenę. Sunkiausiomis dienomis tapytoją nustojo lankyti ne tik pažįstami, bet ir buvę jo gerbėjai.

1893 m. J. A. Mateika vyksta gydytis į Karlovy Varus (Tuomet Karlsbadą), bet sveikatos neatgauna ir lapkričio 1 d. miršta.

Lenkijos visuomenė pasirūpino, kad J. A. Mateikos kūriniai išliktų iki mūsų dienų. Ypač lenkų patriotai sumaniai veikė 1939 metais, prasidėjus Hitlerio okupacijai. Krokuvoje paslėpė „Prūsų duok-

Halina D idžiulytė-Mošinskienė

DANGUMI RITASI SAULĖ

sunkiai tarp dangoraižių suspinksėti
betono ir stiklų rėty.

Pro langą matau geometriškas figuras —
pro langą girdžiu paukščių švilpavimą —
liučius gamtos —
kai ilgesy širdis ieško tylos. —

Tylos nėra didmiesčio nerime,
nei ryto švytėjime,
nei pavienių paukščių čiulbėjime
poilsio nėra. —

Staiga — riksmas, bausis žviegimas.
dūžtančių stiklų gergždėjimas — šūvis...
Kaž kas įvyko. —

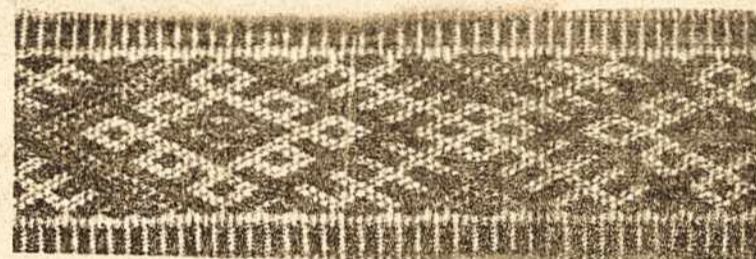
Saulė prasiveržusi pro dangoraižių propešas
šviesos ietimi įsminga į sieną
kaitros pilna taurė kviečia dienos puotai.

Gatvėje guli negyvas žmogus.
Keli valkatos stovi ir rūko atsislieję tvoros. —
Policija. Jie pabėga.
Negyvo žmogaus veidas pilkėja.

Saulės paliestas lašas krenta žemyn
ant negyvo žmogaus kūno
pasitinkančio besiritančią virš dangoraižių saulę
didmiestyje — San Paulo apgaulėje. —

Halina Didžiulytė - Mošinskienė

S. P. 1978. XI. 7.

lę“, iš Varšuvos į Liubliną išgabeno ir užkasė į žemę „Žalgirio mūšį“. Dalį paveikslų išvežė į Lenkijos rytus, kitus — į vakarus. Ypač atsidėję hitlerininkai ieškojo „Žalgirio mūšio“, bet nei gražūs žodžiai ir pažadai, nei smurtas ir represijos įsibrovėliams nepadarė: terorojiami žmonės laikėsi didvyriškai, nė žodžio nepasakė, kur paslėptas ieškomasis paveikslas.

Visa tai praeityje. Jau daug metų, kai J. A. Mateikos kūriniai prieinami plačiai visuomenei. Gausiausia J. A. Mateikos aliejinių darbų kolekcija yra Varšuvos nacionaliniame muziejuje. Iš vertingiausių minėtini: „Pamokslaujantis Skarga“ (1864), „Reitenas“ (1866), „Liublino unija“ (1869), „Batoras ties Pskovu“ (1872), „Žalgirio mūšis“ (1878), „Žygimanto varpo pakėlimas“ (1874), „Gegužės trečiosios konstitucija“ (1891), „Nuosprendis Mateikai“ (1867), „Autoportretas“ (1892), dvylika paveikslų iš ciklo „Lenkų civilizacijos istorija“ (1889) ir daug kitų meninių bei istorinių požiūrių: vertingų kūrinių. Krokuvos nacionalinio muziejaus ekspoziciją puošia pokario metais restauruotos istorinės kompozicijos „Prūsų duoklė“ (1882), „Kosciuška“ (1888), „Vernyhore“ (1883), „Ivanas Rūstusis“ (1875) ir kt. Paliko menininkas savo pėdsaką ir Krokuvos universitete: iki šiol šią aukštąją mokyklą puošia J. A. Mateikos nutapyti didžiojo lenkų astronomo M. Koperniko (1873), rektorių J. Dietlos (1864), S. Tarnovskio (1890) portretai bei kiti paveikslai. Yra tapytojo kūrinių ir Silezijos (Vroclave). Pamario (Gdanske) bei kituose muziejuose. Su J. A. Mateikos kūryba galime susipažinti ir Tarybų šalyje: Lovo paveikslų galerijoje eksponuojami paveikslai „Bebeko vaizdas ties Stambulu“ (1872) ir „Dailininko vaikai“ (1879).

MŪSŲ ŽINIOS

SANTOS IR PAJŪRIO TAUTIEČIAMS

Artinasi Kūčios ir Kalėdos. Kunigai tikrai neįstengs visų aplankyti prieš šventes. Todėl rengiamas PAJŪRIO LIETUVIŲ SUSITIKIMAS šio mėnesio 17 d., sekmadienį, 5 val. po pietų, SANTOSE, Casa Pia São Vicente patalpose, Av. Epitácio Pessoa 139 (telef. 32.6189), Embaré, netoli šv. Antano bazilikos. Bus Mišios, plotkelių pašventinimas ir padalinimas bei prieškalėdinis susitikimas.

Gavusieji šią žinią per laikraštį, malonėkite pranešti ir kaimynams bei pažįstamiems ir juos pakviesti. Už ką iš anksto nuoširdus ačiū.

Klebonas

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ BERNELIŲ MIŠIOS

bus 9 valandą vakaro, po Kūčių. Bus galimybė prieš Mišias prieiti prie išpažinties. Geresniam pasiruošimui Kalėdų iškilimams, bus rodomas filmelis apie Kristaus gimimą.

PLOTKELĖS

Kas nebūtų gavęs kalėdaičio (plotkelės), prašomas kreiptis į kleboniją, nes kunigai gal neįstengs visų apkalėdoti.

SKUBI OPERACIJA

Pirmadienį nuvykusi pasitikrinti sveikatos p. Čiuvinskienė liginėje buvo rasta su skilvio negalavimu – ir tą pačią dieną jai buvo padaryta operacija.

KARDINOLAS SVEIKINA

São Paulo arkivyskupas, kard. Evaristo Arns, gavęs iš Sofijos Žūtautaitės pranešimą apie savo, kaip mokytojos, kurso užbaigimą, davė tokią telegramą:

Formanda Sofia Žūtautas: Alegro-me muito receber convite sua formatura magistério. Parabéns e votos muito exito carreira. Saudações toda Família. Certeza que do céu Pai rejubila-se com você neste dia. Benção especial – Cardeal Arns.

PARĖMĖ "MŪSŲ LIETUVA"

Prieš kelias dienas Rio de Janeiro lankėsi iš Kanados p. Paul Vaitonis, Lietuvos banko Hamiltone vedėjas, su žmona. Adv. Antano Gaulios paslauga aplankęs Rio ir susižavėjęs, paliko 20 dol. "lietuvų spaudai paremti". Nuoširdi padėka svečiui už paramą, o p. Ant. Gauliai už jos persiuntimą ML-vos administracijai.

NAUJAS LKB KRONIKOS TOMAS

Jau mus pasiekė ketvirtasis LIETUVIŲ KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS tomas, vos tik išleistas Čikagoje ir platinamas visam laisvam pasauliui. Tomas apima pagrindžio spaudos Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos numerius nuo 23 iki 31 (šis pastarasis buvo surašytas Lietuvoje 1978 m. vasario mėnesį).

LKB Kronikos yra pavergtos ir persekiojamos lietuvių tautos šauksmas mums ir laisvajam pasauliui. Jos jau yra verčiamos ir leidžiamos atskirais numeriais, ar net knygomis, įvairiose valstybėse ir įvairiomis kalbomis. Jos įkvepia disidentinį sąjūdį ir pačioje plačiojoje rusų tautoje. Tad ypač mums svarbu su LKB Kronika susipažinti.

Šis ketvirtasis LKB Kronikos tomas turi 476 puslapius.

Laukiame ateinant daugiau egzempliorių.

Už jų pardavimą gauti pinigai yra skiriami LKB Kronikos leidimui portugalų kalba.

Lietuviškai kalbanti
Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja
DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

nuo 8 iki 12 val.:
Av. Eulina, 99 – V. Sta.
Maria (skersgatvis ties nr.
2214, Av. Deputado Emílio
Carlos – B. do Limão)

nuo 14 iki 18 val.:
Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista - Bairro do
Limão).
Tel. 265.7590

A. A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Gruodžio 3 Rijų mirė a.a. ANELĖ DUBAUSKIENĖ, 71 metų, po sunkios ligos perneštos per 13 mėnesių.

Buvo gera katalikė, žymi veikėja, visų pravažiuojančių lietuvių globėja ir motina.

Paliko liūdesy vyrą Igną, sūnus Edmundą ir Igną su šeimomis, seseris ir brolius.

Palaidota Caju kapuose, Rio de Janeiro. Laidotuvėse dalyvavo visi Rio lietuviai ir draugai bei pažįstami.

Gili užuojauta visai šeimai. Ir krikščioniškas prisiminimas maldoje!

A+A

ANELEI DUBAUSKIENEI

mirus

reiškiame gilią užuojautą jos vyrui ir sūnums su šeimomis.

Algirdas ir Halina Mošinskiai

A+A

ANELEI DUBAUSKIENEI

mirus, jos vyrui Ignui, sūnums Edmundui ir Ignui, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiame giliausią užuojautą.

Anastazija Ziezienė
Anielė ir Antanas Dutkai

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chovas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

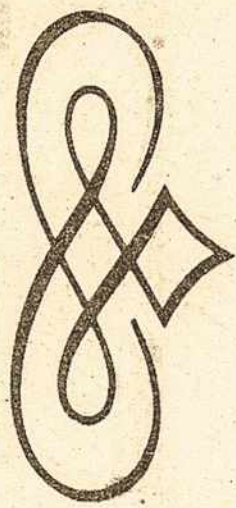
Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones:274.0677 - (Res.274.1886)
São Paulo

Aliança Lituana Brasileira

convida os prezados associados e amigos para o

REVEILLON

a realizar-se 31-12-78, às 22 horas, Rua Lituania, 67 - Moóca

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Rengia Šv. Juozapo B endruomenė Jaunimo naudai.

SESELIŲ PRANČIŠKIEČIŲ SALÉJE
V. Zelina

Šaltų užkandžių stalas

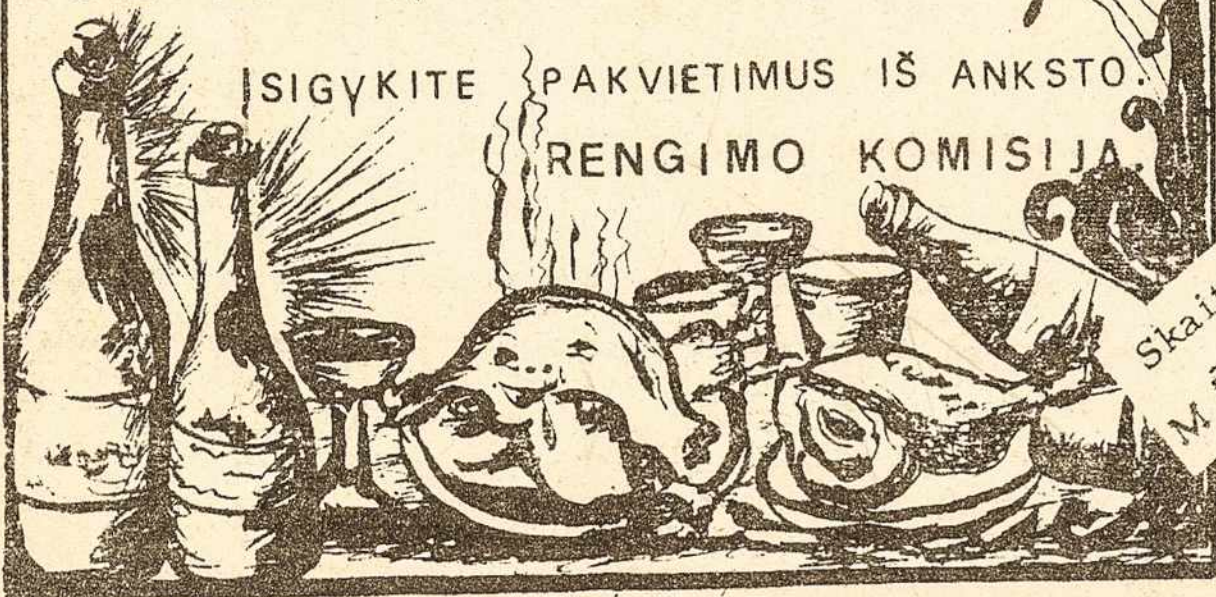
Karšta Kalėdūtų Vėkėrienė 21 val.
Gėdvūs ir stiprūs gėrimai

ORKESTRAS **Renas cenca**

DALYVAUKITE! SAVŲJŲ TARPE

SUTIKSITE METUS IR PAREMSITE
LIETUVIŠKĄ JAUNIMĄ.

ISIGYKITE PAKVIETIMUS IŠ ANKSTO.
RENGIMO KOMISIJA

Pakvietimų į Naujųjų Metų Sutikimą galima gauti pas p. Petrą Šimonį (fone: 63.4938), P.P. Tatarūnus (273.5799), Joną Laurinavičių R. Manaias, 143 (272.8681).

V. Zelinos klebonijoje (63.5975)

Pas Tėvus Saleziečius (273.0338).

Dar platinami bilietai ML-vos naudai. Gruodžio 23 d. per Valstybinę loteriją bus traukiamos premijos – mūsų menininkų dovanoti paveikslai: 1. inž. Kazio Audeno (iš Rio de Janeiro) KORKOVADAS ir 2. p. Stasės Steponaitienės (iš Santos) GĖLĖS.

GERIAUSIA KALĖDŲ bei N. METŲ DOVANA
giminei ar tautiečiui –
UŽSAKYTI **MŪSŲ LIETUVA** 1979 metams.
Ji kas savaitę per visus metus primins Jūsų gerumą.

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI
MARIJA ir VINCAS MAZURKEVIČIAI

savo vedybinio gyvenimo auksinei sukakčiai paminėti.

.Jedviem sveikinimai, linkėjimai ir gili padėka.

ML administracija

KALĖDINĖ KASETE

Lietuvių kalbos korespondencinis kursas kultūriniu priedu išleido kalėdinių giesmių (tradicinių ir naujų) juostelę ŠVENTA NAKTIS (C-07) kasetę. Palydi knygutė su giesmių žodžiais.

Tai ypač vertinga juostelė lietuviškai – kalėdinei nuotaikai palaikyti ir graži dovana visiems.

Gaunama V. Zelinos ir Šv. Kazimiero parapijų klebonijose

LIETUVIŠKOJI ŠEIMA YRA MAŽOJI LIETUVA,
KURIOJE AUGA ATEITIS TAUTA

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável:
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislo Šleika

METINĖ PRENUMERATA: 210 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 1.000 kr.
Paskirto numerio kaina: 5,90 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 100 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislo Šleika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiuma. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini nevēliau kaip iki sekmadienio vakaro.